

Judikatūras krājums

Lieta C-556/21

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

pret
E.N
un
S.S.,
un,
J.Y.

(*Raad van State* (Nīderlande) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Tiesas (pirmā palāta) 2023. gada 30. marta spriedums

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Regula (ES) Nr. 604/2013 – Par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu atbildīgās dalībvalsts noteikšana – 27. pants – Tāda pārsūtīšanas lēmuma pārsūdzība, kas pieņemts attiecībā uz patvēruma meklētāju – 29. pants – Pārsūtīšanas termiņš – Šī termiņa apturēšana apelācijas instancē – Iestādes lūgts pagaidu pasākums

1. *Robežkontrole, patvērums un imigrācija – Patvēruma politika – Kritēriji un mehānismi, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu – Regula Nr. 604/2013 – Uzņemšanas un atpakaļuzņemšanas procedūras – Termiņš, kurā paredzēts veikt starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēja pārsūtīšanu – Tiesas, kurā iesniegta pārsūdzība par spriedumu, ar ko atcelts pārsūtīšanas lēmums, īstenota tāda pagaidu pasākuma noteikšana, kura mērķis vai sekas ir pārsūtīšanas termiņa apturēšana – Pieļaujamība – Nosacījums – Pārsūtīšanas lēmuma izpildes iepriekšēja apturēšana, izskatot pārsūdzību pirmajā instancē (Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas Nr. 604/2013 27. panta 3. punkts un 29. panta 1. un 2. punkts)*

(skat. 23.–29. un 32.–40. punktu un rezolutīvo daļu)

2. *Robežkontrole, patvērums un imigrācija – Patvēruma politika – Kritēriji un mehānismi, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu – Regula Nr. 604/2013 – Uzņemšanas un atpakaļuzņemšanas procedūras – Tiesības uz efektīvu pārsūdzības tiesā iespēju – Valsts tiesiskais regulējums, kurā paredzēta apelācijas sūdzība par spriedumu, ar ko ir atcelts pārsūtīšanas lēmums – Pieļaujamība – Robežas – Līdzvērtības un efektivitātes principu ievērošana – Atkāpes no Regulas Nr. 604/2013 29. panta 1. punkta neesamība (Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 18. un 47. pants; Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas Nr. 604/2013 27. panta 1. punkts)*

Rezumējums

2019. un 2020. gadā E. N., S. S. un J. Y. iesniedza starptautiskās aizsardzības pieteikumus Nīderlandē. Laikā no 2019. gada oktobra līdz 2021. gada janvārim citu dalībvalstu iestādes piekrita uzņemt pieteikuma iesniedzējus vai uzņemt viņus atpakaļ. Šādos apstākļos Nīderlandes kompetentā iestāde nolēma bez izskatīšanas noraidīt starptautiskās aizsardzības pieteikumus un, pamatojoties uz Dublinas III regulu¹, uzdot pārsūtīt pieteikuma iesniedzējus uz šīm dalībvalstīm. Pirmās instances tiesas, kurās pieteikuma iesniedzēji pārsūdzēja pārsūtīšanas lēmumus, minētos lēmumus atcēla un uzdeva Nīderlandes kompetentajai iestādei pieņemt jaunus lēmumus par starptautiskās aizsardzības pieteikumiem. Minētā iestāde par šiem spriedumiem iesniedza apelācijas sūdzības *Raad van State* (Valsts padome, Nīderlande). Apelācijas sūdzībām tā pievienoja pieteikumus par pagaidu pasākumu noteikšanu, lai panāktu, pirmām kārtām, ka tam nav jāpieņem jauns lēmums, kamēr nav pieņemts nolēmums par apelācijas sūdzībām un, otrām kārtām, lai pārsūtīšanas termiņš tiktu apturēts.

Ar trim lēmumiem, kas pieņemti 2020. un 2021. gadā, iesniedzējtiesas pagaidu noregulējuma tiesnesis apmierināja pieteikumus par pagaidu pasākumu noteikšanu. Tomēr iesniedzējtiesai nav skaidrs, vai Dublinas III regulas normas par tiesību aizsardzības līdzekļiem² un pārsūtīšanas termiņiem³ liedz apmierināt pieteikumu par pagaidu pasākumu noteikšanu, kuru valsts kompetentā iestāde iesniegusi papildus apelācijas sūdzībai par tiesas nolēmumu, ar ko ir atcelts pārsūtīšanas lēmums, un kurā lūgts apturēt pārsūtīšanas termiņu. Ja tas tā būtu, šai tiesai būtu jākonstatē, ka šis termiņš ir beidzies un ka Nīderlandes Karaliste tātad ir kļuvusi atbildīga par atbildētāju pamatlietā iesniegto starptautiskās aizsardzības pieteikumu izskatīšanu⁴.

Spriedumā Tiesa atzīst, ka pagaidu pasākums, kurš ļauj kompetentajai iestādei līdz brīdim, kad kļūst zināms tās iesniegtās pārsūdzības par spriedumu, ar ko ir atcelts pārsūtīšanas lēmums, rezultāts, nepieņemt jaunu lēmumu, un kura mērķis vai sekas ir pārsūtīšanas termiņa apturēšana, var tikt noteikts tikai tad, ja pārsūtīšanas lēmuma izpilde ir tikusi apturēta, izskatot pārsūdzību pirmajā instancē.

Tiesas vērtējums

Iesākumā Tiesa atgādina, ka atbilstoši Dublinas III regulas 29. panta 1. punktam attiecīgās personas pārsūtīšanu uz atbildīgo dalībvalsti veic saskaņā ar pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts tiesību aktiem, cik vien iespējams īsā laikā, un, vēlākais, sešos mēnešos no dienas, kad akceptēts citas dalībvalsts pieprasījums uzņemt vai uzņemt atpakaļ attiecīgo personu, vai no dienas, kad pieņemts galīgais lēmums [nolēmums] par pārsūdzību, ja tas aptur pārsūtīšanu saskaņā ar Dublinas III regulas 27. panta 3. punktu.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula Nr. 604/2013 (2013. gada 26. jūnijs), ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm (OV 2013, L 180, 31. lpp.; turpmāk tekstā – “Dublinas III regula”).

² Dublinas III regulas 27. pants attiecas uz tiesību aizsardzības līdzekļiem pret pārsūtīšanas lēmumiem. Tā 3. punktā ir prasīts, lai dalībvalstis attiecīgajām personām nodrošinātu tiesību aizsardzības līdzekli, kas var izraisīt attiecībā uz tām pieņemta pārsūtīšanas lēmuma izpildes apturēšanu.

³ Dublinas III regulas 29. pants attiecas uz kārtību un termiņiem attiecīgo personu pārsūtīšanai uz dalībvalsti, kura ir atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu.

⁴ Atbilstoši Dublinas III regulas 29. panta 2. punktam, ja pārsūtīšana nenotiek sešu mēnešu termiņā, tad dalībvalsts, kura ir atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, tiek atbrīvota no pienākuma uzņemt vai uzņemt atpakaļ attiecīgo personu un atbildība tiek nodota pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij.

No tā izriet, ka Savienības likumdevējs ir paredzējis, ka gadījumos, kad pārsūtišanas lēmuma izpilde ir tikusi apturēta, pārsūtišanas termiņa tecējums sākas tikai no brīža, kad ir kļuvis galīgs nolēmums par pārsūtišanas lēmuma pārsūdzību. Tomēr nav precizēts, saskaņā ar kādu procesuālo kārtību šis noteikums ir jāpiemēro, ja tiek iesniegta pārsūdzība otrajā instancē, un, konkrēti, vai minētā noteikuma piemērošana var ietvert to, ka tiesa, kura izskata šo pārsūdzību, nosaka pagaidu pasākumus.

Tā kā attiecīgajā jomā nav Savienības tiesiskā regulējuma, kad dalībvalsts iekšējā tiesību sistēmā ir pieņemts lēmums ieviest šādu pārsūdzību otrajā instancē, šai dalībvalstij saskaņā ar procesuālās autonomijas principu ir jāregulē tās procesuālā kārtība, tostarp iespējamā pagaidu pasākumu noteikšana. Tomēr šai kārtībai ir jāatbilst līdzvērtības un efektivitātes principiem.

Šajā kontekstā, ja valsts tiesiskajā regulējumā ir paredzēts, ka tiesa, kurā tiek iesniegta šāda pārsūdzība otrajā instancē, var noteikt pagaidu pasākumus, tā nevar atkāpties no Dublīnas III regulas 29. panta 1. punkta un paredzēt, ka šādi pasākumi, izņemot šajā tiesību normā minētos gadījumus, izraisa pārsūtišanas termiņa skaitījuma atlikšanu un tādējādi – tā beigu aizkavēšanu. No šīs tiesību normas izriet, ka pārsūtišanas termiņa tecējums var sākties no dienas, kad pieņemts galīgais nolēmums attiecībā uz pārsūdzību, kas iesniegta par pārsūtišanas lēmumu, tikai ar nosacījumu, ka minētā lēmuma izpilde ir tikusi apturēta, izskatot pārsūdzību pirmajā instancē.

No tā izriet, ka pagaidu pasākums, kas izraisa pārsūtišanas termiņa apturēšanu līdz brīdim, kad kļūst zināms pārsūdzības otrajā instancē rezultāts, var tikt noteikts tikai tad, ja pārsūtišanas lēmuma izpilde ir tikusi apturēta līdz brīdim, kad kļūst zināms pārsūdzības pirmajā instancē rezultāts. Šādā situācijā, pirmām kārtām, pārsūtišanas termiņa skaitījuma atlikšanas pagarināšana līdz brīdim, kad kļūst zināms pārsūdzības otrajā instancē rezultāts, ļauj nodrošināt pušu procesuālo tiesību vienlīdzību un pārsūdzības procedūru efektivitāti. Ar to tiek garantēts, ka šis termiņš nebeidzas, lai gan pārsūtišanas lēmuma izpilde ir padarīta neiespējama, iesniedzot pārsūdzību par šo lēmumu. Otrām kārtām, pagaidu pasākuma noteikšanu izvirzīt par priekšnoteikumu pārsūdzības pirmajā instancē apturošās iedarbības attiecībā uz pārsūtišanas termiņa skaitījumu pagarināšanai pārsūdzībā otrajā instancē, ļauj novērst to, ka pārsūdzības iesniegšana par spriedumu, ar kuru atcelts pārsūtišanas lēmums, automātiski izraisa pārsūtišanas termiņa skaitījuma atlikšanu, kas var aizkavēt attiecīgās personas starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu.

Līdz ar to šāds noteikums var veicināt to, ka tiek īstenoti Dublīnas III regulas mērķi, proti, radīt skaidru un praktiski realizējamu un – gan attiecībā uz dalībvalstīm, gan konkrētajām personām – uz objektīviem un taisnīgiem kritērijiem balstītu metodi, lai ātri noteiktu dalībvalsti, kas ir atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu.

Savukārt, ja pārsūtišanas lēmuma izpilde nav tikusi apturēta līdz brīdim, kad kļūst zināms pārsūdzības pirmajā instancē rezultāts, iespēja pārsūdzībā otrajā instancē lūgt noteikt tādu pagaidu pasākumu kā pamatlietā aplūkots faktiski ļautu kompetentajām iestādēm – kuras nebija ne uzskatījušas par lietderīgu izmantot tām Dublīnas III regulā sniegto iespēju apturēt pārsūtišanas lēmuma izpildi *ex officio*⁵, ne arī šīs pārsūdzības laikā izpildījušas pārsūtišanas lēmumu – atlikt šajā regulā paredzētā⁶ pārsūtišanas termiņa skaitījumu un tādējādi novērst to, ka

⁵ Dublīnas III regulas 27. panta 4. punktā dalībvalstīm tiek ļauts paredzēt, ka kompetentās iestādes var nolemt rīkoties *ex officio*, lai apturētu pārsūtišanas lēmuma izpildi, gadījumos, kad tā apturēšana pēc pārsūdzības iesniegšanas neizrietētu no likuma vai tiesas nolēmuma, ja apstākļu konteksts, kurā iekļaujas šī izpilde, netieši norāda uz to, ka attiecīgajai personai, lai nodrošinātu tās efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, ir jāatļauj palikt pārsūtišanas lēmumu pieņēmušās dalībvalsts teritorijā līdz brīdim, kad tiks pieņemts galīgais nolēmums attiecībā uz pārsūdzību, kas iesniegta par šo lēmumu.

⁶ Dublīnas III regulas 29. panta 1. punkts.

atbildība par šo personu pieteikumu izskatīšanu tiek nodota pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij atbilstoši minētajai regulai⁷. Tas nepamatoti aizkavētu starptautiskās aizsardzības procedūras norisi un apdraudētu iepriekš minētos regulas mērķus.

⁷ Dublinas III regulas 29. panta 2. punkts.